

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/279/2015
Identifikačné číslo spisu: 6015200298
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6015200298.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika v právnej veci navrhovateľa: I. T. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. č. XXXXX/XX, J. J. (predtým L. č. XXXX/XX, J. J.), proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29.augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 05.02.2015 o znížení starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16.09.2015, č. k. 20Sd/69/2015-20, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16.09.2015, č. k. 20Sd/69/2015-20, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 05.02.2015 z r u š u j e a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo 16.09.2015, č. k. 20Sd/69/2015-20, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 05.02.2015 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa podľa § 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 100/1988 Zb.), § 112 ods. 3 a 6, § 259 ods. 1, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) od 04.03.2015 a znížila starobný dôchodok navrhovateľa na sumu 167,20 € po prepočítaní výšky jeho starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č.128), vyhláseného v Zbierke zákonov pod číslom 416/1991 Zb.

Krajský súd mal preukázané, že navrhovateľ je poberateľom dávky výsluhového zabezpečenia podľa zákona č. 328/2002 Z. z., ktorá mu bola priznaná Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Poukázal

na to, že táto dávka sa od dovŕšenia dôchodkového veku považuje v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 za dávku v starobe. Súčasne mal preukázané, že od roku 2008 je navrhovateľ poberateľom starobného dôchodku a žiadosťou, doručenou odporkyni dňa 14.11.2014 požiadal odporkyňu o prepočítanie jeho výšky. Taktiež mal preukázané, že vzhľadom na viac ako 20 rokov služby v I. a II. kategórii funkcií podľa § 132 ods. 1 písm. b), § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. splnil podmienky vzniku nároku na starobný dôchodok dovŕšením veku 57 rokov, teda dňom XX.XX.XXXX. Postup, pri ktorom výšku starobného dôchodku určenú podľa zákona č. 100/1998 Zb. za všetky doby zamestnania, vrátane dôb výkonu služby policajta, odporkyňa krátila podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, považoval krajský súd za súladný so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že hoci nárok na starobný dôchodok mu vznikol dňom XX.XX.XXXX a bol posudzovaný podľa právnych predpisov účinných pred 01.01.2004, starobný dôchodok mu bol priznaný až po dovŕšení veku 62 rokov dňom XX.XX.XXXX. Podľa jeho názoru mu mal byť nárok posudzovaný podľa predpisov účinných do 30. júna 2003 a nie podľa predpisov účinných do 31.12.2003.

Podľa obsahu odvolania sa navrhovateľ domáhal zmeny rozsudku krajského súdu, zrušenia rozhodnutia odporkyne a vrátenia veci odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu trvala na správnosti jej rozhodnutia a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že právoplatným rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX z 24.03.2003 v spojení s rozhodnutiami toho istého čísla z 12.06.2003 a 27.02.2004 zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok.

Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 65 ods. 2 zákona č.461/2003 Z. z.).

V zmysle § 132 ods. 1 písm. b) v spojení s § 129 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov policajt má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 57 rokov, ak službu vykonával najmenej 20 rokov. Navrhovateľ dovŕšil vek 57 rokov dňom XX.XX.XXXX, ktorým splnil všetky podmienky vzniku nároku na starobný dôchodok podľa tohto ustanovenia. Starobný dôchodok mu teda bol právoplatnými rozhodnutiami z rokov 2003 a 2004 odopretý neprávom.

Podľa § 112 ods. 1 písm. c) a d) zákona č. 461/2003 Z. z. dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka odoprela neprávom alebo priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

Na základe žiadosti o priznanie starobného dôchodku od XX.XX.XXXX odporkyňa právoplatným rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX z 28.02.2008 od uvedeného dňa priznala navrhovateľovi starobný dôchodok podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z.

Podľa § 112 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. dávka sa zníži, ak sa zistí, že sa dávka priznala vo vyššej sume, ako patrí.

Podľa § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. dávka sa odníme, zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila.

Navrhovateľ neformálnou žiadosťou z 11.12.2014 požiadal o prepočítanie výšky starobného dôchodku s prihliadnutím na doby výkonu služby policajta. Zo služobného pomeru bol uvoľnený podľa § 99 ods. 1 zákona č. 100/1970 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti v znení neskorších predpisov.

Dobu služby na účely nároku na dávku výsluhového zabezpečenia navrhovateľ podľa potvrdenia MV SR z 01.12.2014 vykonával v I. kategórii funkcií od 01.10.1965 do 29.09.1967 a od 15.03.1972 do 30.09.1979 a v II. kategórii funkcií od 01.10.1979 do 31.05.1990 celkovo v rozsahu viac ako 20 rokov. Odporkyňa preto správne určila, že dôchodkový vek navrhovateľ dovŕšil dňom XX.XX.XXXX.

Rozhodnutím Ministerstva vnútra SR č.p.: SPC-27.123-14/6-2003 z 08.01.2003, založeného v súdnom spise vyplýva, že navrhovateľovi bol od 01.07.2002 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 137 ods. 1 písm. a) v spojení s § 38, § 39, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“). Pre nárok na výsluhový dôchodok mu bola podľa § 58 zákona č.328/2002 Z. z. hodnotená doba služby v rozsahu 20 rokov.

Z preskúmaného rozhodnutia odporkyne z 05.02.2015 vyplýva, že vzhľadom na dovŕšenie dôchodkového veku dňom XX.XX.XXX3, teda za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb., základný výpočet starobného dôchodku v súlade s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vykonala podľa ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení.

Potrebu výpočtu podľa zákona č. 100/1988 Zb. považuje za súladnú so zákonom aj odvolací súd. V prípade správnosti zníženia sumy dôchodku oproti sume vyplácanej do 04.03.2015, by bolo zníženie starobného dôchodku od tohto dňa nutné považovať za súladné s § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré priamo vylučuje možnosť vyplácania dôchodku v doterajšej (vyššej) sume.

Odporkyňa v rozhodnutí uviedla, že priemerný mesačný zárobok bol určený za roky 1996, 1995, 1993, 1994, 1992 v sume 7358 Sk, ktorý po úprave podľa § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. je 3803 Sk. Z osobného listu dôchodkového zabezpečenia (ďalej aj „OLDZ“), ktorý je prílohou rozhodnutia z 05.02.2015 však vyplýva, že priemerný mesačný zárobok bol určený podľa § 12 ods. 3 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. z rokov 1985 až 1989 vo výške 5837 Sk, po úprave podľa § 13 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. vo výške 3613 Sk. Rozhodnutie odporkyne je z tohto dôvodu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, resp. pre nedostatočne zistený skutočný stav vecí.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia odporkyne z dôvodu nedostatočného odôvodnenia spôsobuje aj okolnosť, že hoci z OLDZ vyplýva celková doba zamestnania v rozsahu 39 rokov a 55 dní vrátane doby zamestnania pred 18.rokom veku (2 roky a 156 dní), nie je zrejmé, prečo odporkyňa na účely krátenia starobného dôchodku podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 vychádzala z 37,0000 rokov.

V OLDZ nie sú uvedené údaje potrebné pre zistenie priemerného mesačného zárobku (ďalej aj „PMZ“) podľa § 12 ods. 1 a 3 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb., čo taktiež spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že v

osobnom liste dôchodkového poistenia, ktorý je prílohou rozhodnutia z 28.02.2008, odporkyňa vykázala osobný vymeriavací základ navrhovateľa aj za roky 1990 až 2000.

Navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok od 01.07.2002 podľa zákona č. 328/2002 Z. z.

Z dôvodovej správy k zákonu č. 222/2003 Z. z. vyplýva záver, že zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok i dávky výsluhového zabezpečenia považované za výsluhový dôchodok podľa § 124 zák.č.328/2002 Z. z. plnili funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení)).

Z uvedeného vyplýva, že od dovŕšenia dôchodkového veku, v danom prípade od XX.XX.XXXX má výsluhový dôchodok povahu dávky v starobe.

V zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Vzhľadom na to, že výsluhový dôchodok z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, teda dávky, poskytovanej za tú istú sociálnu udalosť (prežitie určitého dôchodkového veku), starobný dôchodok navrhovateľa možno krátiť, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby policajta rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č.328/2002 Z. z.

Z preskúmaného rozhodnutia ani z dávkového spisu odporkyne nevyplýva zistenie, v akej výške navrhovateľovi patril výsluhový dôchodok. Nie je preto možné preskúmať, či krátenie sumy starobného dôchodku bolo vykonané v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, teda o sumu, ktorá nepresahuje výšku výsluhového dôchodku k uvedenému dňu.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov (§ 250j ods. 2 O. s. p.). Rozsudok krajského súdu preto podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O. s. p. zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odporkyňa znovu posúdi nárok navrhovateľa na starobný dôchodok a jeho výšku v naznačenom smere a svoje rozhodnutie riadne a zrozumiteľne vysvetlí aj v súlade s jednotlivými ustanoveniami zákona č. 100/1988 Zb., zistí, v akej výške bol navrhovateľovi vyplácaný výsluhový dôchodok, vykoná krátenie podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 maximálne o časť, nepresahujúcu výšku výsluhového dôchodku. V prípade zistenia, že navrhovateľovi sa starobný dôchodok vyplácal pred 04.03.2015 vo vyššej sume ako patrí, rozhodne o jeho znížení podľa § 112 zákona č. 461/2003 Z. z. od uvedeného dňa znovu.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O. s. p. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ žiadne trovy neuplatnil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.